

مقدمه

گیاه باقلا نسبت به نخود و عدس حساسیت بیشتری را در مقابل تنش‌های زیستی نشان می‌دهد. در میان این تنش‌ها بیماری‌ها از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشند. بیماری لکه شکلاتی مخرب‌ترین بیماری باقلا بشمار می‌رود و در تمام مناطق زیر کشت این گیاه پراکنده شده است که البته بذرزاد نمی‌باشد. بیماری برق‌زدگی یکی دیگر از بیماری‌های مهم این گیاه بشمار می‌رود که از نظر اهمیت در جایگاه دوم قرار دارد.

لکه شکلاتی باقلا

از بیماری‌های مهم باقلا می‌توان به بیماری لکه شکلاتی اشاره کرد که با خنک شدن هوا در ماه‌های مهر و آبان روی می‌دهد. برای کنترل آن‌ها استفاده از ارقام مقاوم، عملیات زراعی مانند تناوب، شخم یا سوزاندن بقایای محصول و کنترل شیمیایی توسط قارچکش‌هایی نظیر مانکوزب یا کاپتان و مانب به نسبت ۲ در هزار در هنگام شروع بیماری در بوته‌های جوان می‌تواند موثر باشد. بیماری لکه شکلاتی باقلا بیماری مهم در مناطق شمالی و نوار ساحلی می‌باشد.

شکل ۱- لکه شکلاتی باقلا

بیمارهای باقلا

PTMP/SK/R&D/A/ broad bean 01 /15082021

نماتد ساقه باقلا

یکی از نماتدهای مهم قابل انتقال توسط بذر در مناطق معتدل محسوب می‌شود. پراکنش جغرافیایی گسترده بیماری به علت بذر آلوده است. در سوریه ۲۰ درصد بذر آلوده کاهش عملکرد ۶۸ درصدی را نشان داده است. هر بذر آلوده ممکن است حاوی ۱۰۰ الی ۴۰۰۰ نماتد باشد. این بیماری گسترش جهانی دارد.

علائم بیماری

در مزارع آلوده میزان سبز شدن گیاه بطور قابل ملاحظه‌ای تقلیل می‌یابد. بیشتر از نصف تعداد گیاهچه‌های ظاهر شده بیمار و زرد رنگ هستند، پیچ خورده و هلالی بنظر رسیده و در امتداد کوتیلودون نواحی بر جسته دیده می‌شود. روی ساقه، جوانه‌ها یا گیاهان جوان برآمدگی‌هایی بوجود می‌آید و برگ‌ها کوتاه و پیچیده می‌شوند. نوک برگ‌ها از بین می‌رود و برگ‌های مسن تر به دلیل از بین رفتن تیغه میانی سلول‌ها چنان ضعیف می‌شوند که نمی‌توانند خود را قائم نگهدارند و روی زمین می‌غلطند.

عامل بیماری

نماتد *Ditylenchus dipsaci* عامل بیماری می‌باشد.

چرخه بیماری

لارو سن ۲ از تخم خارج شده و بسرعت پوست دوم و سوم را انداخته و لارو سن ۴ که لارو بیماری‌زا می‌باشد را تولید می‌کند. این لارو می‌تواند شرایط یخبندان و خشکی را تحمل کند و در داخل بافت گیاهی و بذر و یا در خاک باقی بماند. با رشد گیاه نماتد شروع به فعالیت کرده و به گیاه میزبان وارد می‌شود. در آن جا تبدیل به نماتد نر و ماده شده و تولید مثل نماتد در تمام سال ادامه می‌یابد.

کنترل و مدیریت بیماری

۱. استفاده از بذر عاری از نماتد
۲. ضدعفونی بذر با استفاده از آب گرم
۳. فومیگاسیون خاک
۴. استفاده از سموم نماتدکش از قبیل دی کلروپروپان و دی کلروپروپن

بیمارهای باقلا

PTMP/SK/R&D/A/ broad bean 01 /15082021

۵. ضدعفونی و بخار دادن ماشین آلات مزرعه

۶. تناوب‌های طولانی مدت

موزائیک باقلا

از علائم این بیماری رنگ پریدگی برگ‌ها است که بطور نامنظم قسمت‌های از برگ، سبز تیره و قسمت‌های دیگر کاملاً بی‌رنگ می‌شوند که دلیل آن از بین رفتن کلروفیل گیاه است. شته سیاه عامل ناقل این بیماری است.

شکل ۲- موزائیک باقلا

منبع

زارع، لیلا. (۱۳۸۸). بیماری‌های مهم بذرزاد حبوبات. تهران: موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

